

Verantwoording gegevens Regionale Cultuurindex

1 Capaciteit: indicatoren

Podiumkunsten

- aantal uitvoeringen
Het jaarlijks aantal uitvoeringen in de podiumkunsten. De gebruikte indicatoren zijn afkomstig van de VNPF (PAS), de VSCD (TAS), EM-cultuur, Respons en van de afzonderlijke podia, op basis van eigen dataverzameling.
- aantal podia met wekelijks aanbod:
Een podium is in de index meegeteld als er sprake is van wekelijks aanbod. Dat wil zeggen; minstens veertig (rekening houdend met twaalf weken zomersluiting) uitvoeringen in 2016 of (in verband met tijdelijke sluitingen) minstens twintig uitvoeringen in 2016 en in één van de voorgaande vier jaren minstens veertig uitvoeringen. Volgens dat criterium had Nederland in 2016 450 podia.

Musea

De populatie van musea in Nederland wordt sinds 2015 vastgesteld op basis van de internationaal erkend definitie van de ICOM.¹ Startpunt voor het samenstellen van de populatie zijn alle leden van de Museumvereniging. Deze leden voldoen aan de ICOM-definitie. Deze groep is vervolgens aangevuld met musea die geen lid zijn van de Museumvereniging, maar wel voldoen aan de ICOM-definitie. Ten slotte zijn nog enkele musea toegevoegd die geen eigen collectie hebben (één van de criteria van de ICOM), maar verder wel volledig functioneren als een museum. De musea zijn ingedeeld in één van de volgende categorieën: beeldende kunst, cultuurhistorisch en overig.

Bioscopen

Het aantal bioscopen en filmtheaters per provincie, plus hierbij het aantal doeken en aantal stoelen in bioscopen en filmtheaters.

¹ De definitie luidt: Een museum is een permanente instelling, niet gericht op het behalen van winst, toegankelijk voor publiek, die ten dienste staat van de samenleving en haar ontwikkeling. Een museum verwerft, behoudt, onderzoekt, presenteert, documenteert en geeft bekendheid aan de materiële en immateriële getuigenissen van de mens en zijn omgeving, voor doeleinden van studie, educatie en genoegen (nederlandse vertaling. Bron: Museumvereniging).

Verantwoording gegevens Regionale Cultuurindex

Bron: NVBF (Nederlandse Vereniging van Bioscopen en Filmtheater), www.denvbf.nl, bewerking Atlas voor gemeenten.

Rijksmonumenten

Het aantal rijksmonumenten per provincie. Bron: Erfgoedmonitor www.erfgoedmonitor.nl

Archeologie

Het aantal archeologische monumenten per provincie. Bron: Erfgoedmonitor www.erfgoedmonitor.nl

Beschermde stads- en dorpsgezichten

Het aantal beschermde stads- en dorpsgezichten per provincie. Bron: www.cultureelerfgoed.nl, bewerking Atlas voor gemeenten.

Bibliotheken

Het aantal bibliotheken (gebouwen) per provincie. Bron: bestanden van publicatie naar aanleiding van Wob-verzoek data openbare bibliotheken (www.rijksoverheid.nl/documenten/wob-verzoeken/2017/02/07/besluit-op-wob-verzoek-data-openbare-bibliotheken), bewerking Atlas voor gemeenten.

Boekwinkels

Het aantal vestigingen (SBI-code 4761 Winkels in boeken) van boekwinkels per provincie. Bron: LISA, bewerking Atlas voor gemeenten.

Antiquariaten

Het aantal antiquariaten per provincie. Bron: www.boekenboek.nl, bewerking Atlas voor gemeenten.

Galerieën

Het aantal galerieën per provincie. Bron: Nederlandse Galerie Associatie (NGA), bewerking Atlas voor gemeenten.

Iconen hedendaagse architectuur

Het aantal architectonische iconen per provincie. Daarvoor zijn de databestanden van de Architectuurgids en het Jaarboek voor architectuur gebruikt. De Architectuurgids beoogt “een

Verantwoording gegevens Regionale Cultuurindex

*representatieve keuze te maken uit het werk van architecten en architectuurstromingen die een relevante rol hebben gespeeld in de ontwikkeling van de architectuur in Nederland in de twintigste eeuw. Naast overwegingen van architectuurhistorische aard is geselecteerd naar gebouwtipe, stijlperiode en bouwjaar.*² De gebouwen die ooit in die gidsen zijn verschenen worden gezien als de 'iconen van de moderne architectuur'.³ De gegevens over de precieze locaties van die gebouwen zijn beschikbaar gesteld door Piet Vollaard, één van de samenstellers van de Architectuurgids. Bron: Architectuurgids en Jaarboek Architectuur, bewerking Atlas voor gemeenten.

Culturele festivals

Het aantal festivals podiumkunsten en beeldende kunst per provincie. Bron: Respons en overzichten EM-cultuur, bewerking Atlas voor gemeenten.

Cultuureducatie

Gegevens over het aanbod cultuureducatie bestaan uit een overzicht van aanbieders die zijn aangesloten bij [Cultuurconnectie](#) en geven daarnaast het aantal scholen waar deze aanbieders bereiken. Hiervoor is informatie afkomstig uit het Kunsteducatie Analyse Systeem (KAnS). Deze informatie geeft dan ook geen beeld van het totale aanbod cultuureducatie. Dit zal hoger zijn dan de cijfers die nu in Regionale Cultuurindex staan.

² P. Groenendijk, P. Vollaard, 2006: Architectuurgids Nederland, 1900-2000 (Uitgeverij 010, Rotterdam), p. 6.

³ *Modern*, niet in de zin van modernistisch, maar in de zin van hedendaags/twintigste-eeuws.

Verantwoording gegevens Regionale Cultuurindex

2 Participatie: indicatoren

Alle indicatoren zijn bepaald in uren, of omgerekend naar een equivalent in uren.

Podiumkunsten

Het aantal bezoekers aan podiumkunsten. De aantallen bezoekers aan uitvoeringen en omvang van vrijwilligers (in fte's) zijn afkomstig uit meerdere bronnen waaronder TAS (VSCD), PAS (VNPF), jaarverslagen van de podia plus eigen aanvullend onderzoek. Voor een klein deel van de podia zijn de bezoekersaantallen bijgeschat o.b.v. capaciteit van de podia, dit is gedaan om te voorkomen dat er een regionale bias ontstaat van podia met ontbrekende gegevens. Voor de podia die niet vallen onder de VSCD of VNPF is de omvang van vrijwilligerswerk zo veel mogelijk bepaald aan de hand van jaarverslagen. Wanneer alleen het aantal vrijwilligers bekend is, is dit omgerekend naar fte onder de aanname dat een vrijwilliger (gemiddeld) één maal per maand één dagdeel vrijwilligerswerk verricht.

Musea

Het aantal bezoekers van musea per jaar. Voor het bepalen van de bezoekersaantallen is gebruikgemaakt van bestanden van het CBS, EM-cultuur en jaarverslagen van individuele instellingen. De bezoekersaantallen zijn uitgesplitst naar de categorieën beeldende kunst, cultuurhistorisch en overig.

De gegevens over het aantal vrijwilligers in musea zijn afkomstig uit de maatwerktabel [Musea naar provincie en type, 2009-2016](#) van het CBS.

Bioscopen

Het aantal bezoekers in bioscopen en filmtheaters. Bron: NVBF (Nederlandse Vereniging van Bioscopen en Filmtheater), www.denvbf.nl.

Archeologie

Het aantal vrijwilligers actief in gemeentelijke of provinciale depots. Het aantal vrijwilligers is omgerekend naar fte's onder de aanname dat een vrijwilliger (gemiddeld) één maal per maand één

Verantwoording gegevens Regionale Cultuurindex

dagdeel (4 uur) vrijwilligerswerk verricht. Bron: Erfgoedmonitor, www.erfgoedmonitor.nl.

Beschermde stads- en dorpsgezichten

Het aantal vrijwilligers actief in provinciale landschappen. Het aantal vrijwilligers is omgerekend naar fte's onder de aanname dat een vrijwilliger (gemiddeld) één maal per maand één dagdeel (4 uur) vrijwilligerswerk verricht. Bron: Erfgoedmonitor, www.erfgoedmonitor.nl.

Bibliotheken

Voor deze indicator is gebruikgemaakt van gegevens over het aantal leden van bibliotheken, het aantal uitgeleende boeken en overige items en vrijwilligers in bibliotheken.

Een lidmaatschap van een bibliotheek is omgerekend naar deelname in tijd aangenomen dat lidmaatschap van een bibliotheek leidt tot een (gemiddeld) verblijf in een bibliotheek van één uur per maand.

Het aantal uitgeleende boeken is omgerekend naar tijdsbesteding in uren, aangenomen dat het lezen van een boek gemiddeld vijf uur in beslag neemt, plus een correctiefactor single-tasking (tijd besteed enkel en alleen aan lezen) op basis van SCP-onderzoek.⁴ De tijd besteed aan lezen (geleende en verkochte boeken) is gemiddeld met de tijd besteed aan lezen volgens panelonderzoek Social Integration and Leisure dat door CentERdata wordt uitgevoerd binnen het [LISSpanel](#).

Het aantal uitgeleende overige items is omgerekend naar tijdsbesteding in uren, aangenomen dat er gemiddeld vijf uur wordt besteed aan een uitgeleend item.

Gegevens met betrekking tot vrijwilligerswerk in bibliotheken zijn grondig bewerkt. De gegevens zijn afkomstig uit de bestanden van publicatie n.a.v. Wob-verzoek data openbare bibliotheken. Daarin staat informatie over het aantal uren vrijwilligerswerk per week. Als het aantal vrijwilligers en het aantal uren vrijwilligerswerk onbekend is, is dat bijgeschat op basis van de omvang van de bibliotheek (in aantal fte werknemers) en het mediaan van het aantal vrijwilligers per fte werknemers (bron: Wob-verzoek data openbare bibliotheken (www.rijksoverheid.nl/documenten/wob-

⁴ A. Wennekers, J. De Haan en F. Huysmans, 2016: Multitasken met media (SCP, Den Haag).

Verantwoording gegevens Regionale Cultuurindex

[verzoeken/2017/02/07/besluit-op-wob-verzoek-data-openbare-bibliotheken](#)), bewerking Atlas voor gemeenten).

Boekwinkels

Het aantal verkochte boeken, omgerekend naar tijdsbesteding in uren, aangenomen dat het lezen van een boek gemiddelde vijf uur in beslag neemt, plus een correctie factor single-tasking (tijd besteed enkel en alleen aan lezen) o.b.v. SCP-onderzoek.⁵ De tijd besteed aan lezen (geleende en verkochte boeken) is gemiddeld met de tijd besteed aan lezen volgens panelonderzoek Social Integration and Leisure dat door CentERdata wordt uitgevoerd binnen het [LISSpanel](#).

Galerieën

Het aantal bezoekers aan galerieën. De aantallen bezoekers aan galerieën zijn omgerekend naar tijdsbesteding onder de aanname dat een bezoek aan een galerie (gemiddeld) één uur in beslag neemt. Voor een deel van de galerieën zijn er gegevens bekend m.b.t. aantallen bezoekers, voor deze galerieën is het aantal bezoekers gelijk gesteld aan 25 bezoekers per week (mediane observatie). Bron: Nederlandse Galerie Associatie (NGA), bewerking Atlas voor gemeenten.

Festivals

Het aantal bezoekers aan culturele festivals. Bron: Respons en overzichten EM-cultuur, bewerking Atlas voor gemeenten.

Vriendenverenigingen

Het aantal leden van vriendenverenigingen musea. Lidmaatschap van een vriendenvereniging is omgerekend naar tijdsbesteding onder de aanname dat een lidmaatschap van een vriendenvereniging leidt tot (gemiddeld) een activiteit van één dagdeel per kwartaal. Bron: Erfgoedmonitor www.erfgoedmonitor.nl, bewerking Atlas voor gemeenten.

Bereik cultuur (LISS)

Op basis van het onderzoek LISS zijn schattingen gemaakt van de tijdsbesteding aan de volgende activiteiten:

⁵ A. Wennekers, J. De Haan en F. Huysmans, 2016: Multitasken met media (SCP, Den Haag).

Verantwoording gegevens Regionale Cultuurindex

- muziekinstrument bespelen (heeft tijd besteed aan bespelen muziekinstrument)
- zingen/zangkoor (heeft tijd besteed aan zingen, zangkoor, zanggroepje).
- creatie van kunst (heeft tijd besteed aan handenarbeid, schilderen, tekenen, boetseren, pottenbakken, etc.).
- toneel, musical, ballet (heeft tijd besteed aan toneel, musical, ballet).
- luisteren naar muziek (bereik muziek luisteren).
- lezen van boeken (bereik boeken lezen).
- bekijken van films (bereik beeldragers (dvd's en blu-rays) kijken, inclusief streaming Netflix, HBO, etc.).

Voor luisteren naar muziek, lezen van boeken en bekijken van films is een correctie factor toegepast voor single-tasking o.b.v. onderzoek SCP (digitaal.scp.nl/mediatijd).

De tijd besteed aan lezen (volgens LISS) is gemiddeld met de tijd besteed aan lezen van verkochte en uitgeleende boeken. Bron: www.lissdata.nl, bewerking Atlas voor gemeenten.

3 Geldstromen: indicatoren

Podiumkunsten

De eigen inkomsten van podia zijn afkomstig uit meerdere bronnen waaronder TAS (VSCD), PAS (VNPF), jaarverslagen van de podia plus eigen aanvullend onderzoek. Voor een klein deel van de podia zijn de inkomsten bijgeschat o.b.v. aantal bezoekers, dit is gedaan om te voorkomen dat er een regionale bias ontstaat van podia met ontbrekende gegevens.

Musea

De gegevens over de eigen inkomsten van musea zijn afkomstig uit de maatwerktabel [Musea naar provincie en type, 2009-2016](#) van het CBS.

Bioscopen

De gegevens van de eigen inkomsten (recette) van bioscopen en filmhuizen zijn afkomstig uit de jaarverslagen van de NVBF (Nederlandse Vereniging van Bioscopen en Filmtheaters), www.denvbf.nl.

Bibliotheken

De gegevens van eigen inkomsten zijn afkomstig uit de bestanden van publicatie n.a.v. Wob-verzoek data openbare bibliotheken (www.rijksoverheid.nl/documenten/wob-verzoeken/2017/02/07/besluit-op-wob-verzoek-data-openbare-bibliotheken).

De gebruikte indicatoren voor eigen inkomsten zijn:

- inkomsten gebruikers (hoofdgroep 80).
- inkomsten specifieke dienstverlening (hoofdgroep 82).
- inkomsten specifieke dienstverlening: mobiele diensten (8280).
- inkomsten diverse baten (hoofdgroep 85).
- inkomsten interest (8500).
- overige baten (852x, 859x).

Boekwinkels

Verantwoording gegevens Regionale Cultuurindex

De eigen inkomsten van boekwinkels zijn gelijk aan de marktwaarde van de verkochte boeken op basis van opgaaf van het Centraal Boekhuis.

Cultuureducatie (KANS)

Gegevens over de eigen inkomsten bij cultuureducatie bestaan uit een overzicht van aanbieders die zijn aangesloten bij [Cultuurconnectie](#). Hiervoor is informatie afkomstig uit het Kunsteducatie Analyse Systeem (KAnS). Deze cijfers laten niet het geheel aan inkomsten uit kunst- en cultuureducatief aanbod zien. Het gaat hierbij alleen om de aanbieders die zijn aangesloten bij Cultuurconnectie. Alle overige aanbieders die niet zijn aangesloten bij Cultuurconnectie blijven hierdoor buiten beeld. Het totaal aan inkomsten uit het aanbod aan kunst- en cultuureducatie zal dan ook hoger uitvallen dan de weergave in de Regionale Cultuurindex. De eigen inkomsten omvatten inkomsten uit vrijetijdsonderwijs (VTO), open aanbod (OA) plus overige inkomsten.

Subsidies gemeenten en provincies

Deze gegevens zijn afkomstig uit het [Onderzoek detaillering cultuurlasten gemeenten en provincies, jaarrekening 2017](#) van CBS.

Subsidies (rijk)

De cultuursubsidies van het Rijk bevatten de meerjarige subsidies die in 2016 zijn uitgekeerd door de zes Rijkscultuurfondsen en de bedragen die in ditzelfde jaar zijn uitgekeerd binnen de culturele basisinfrastructuur (BIS). Deze data is ontvangen van het Ministerie van OCW.